

TILSYNSRAPPORT

Daginst. Vesterkær Sogn

Aldersintegreret
Skydebanevej 4, 9000
99825131 /99825131

Dato for tilsyn: 13-12-2021
Dato godkendt: 10-01-2022
Godkendt af: Betina Marie Christensen
Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Nordøstkysten

Deltagere

Marianne, forældrerepræsentant
Marianne, souschef og pædagog
Helle Kondrup, pædagogisk leder
Betina Marie Christensen, Tilsynsførende

Pædagogisk personale omtales i det efterfølgende som 'pp'
Pædagogisk leder omtales i det efterfølgende som 'pl'

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer. På baggrund af den beskrevne pædagogiske læreplan, observation og tilsynsdialog efterlades der indtryk af, at der arbejdes bevidst med afsæt i 'Det fælles pædagogiske grundlag' og den beskrevne pædagogiske læreplan.

Der efterlades indtryk af, at der arbejdes bevidst, reflekterende og evaluerende med at skabe en pædagogisk praksis med fokus på børns trivsel og læring gennem hele dagen såvel i de daglige rutiner, planlagte aktiviteter som i den børneinitierede leg. Foruden at give plads til børneinitierede lege og aktiviteter, vurderes det at der er særligt fokus på at bibeholde en reflekterende og dynamisk praksis ved jævnligt at skabe nye makkerskaber mellem pp. Der efterlades ud fra dialogen indtryk af, at der arbejdes særligt med en inkluderende tilgang til børnefællesskaber med barnets ressourcer i fokus.

UDVIKLINGSPUNKTER

Institutionens udviklingspunkter:

Det fælles pædagogiske grundlag

- Institutionen ønsker fortsat at justere sig til børnegruppen samt være omstillingsparate og have de gode dialoger i- og omkring praksis

Overgange

- Institutionen er i gang med at videreudvikle overgangen fra Vuggestue til Børnehave med fokus på differentiering og hvordan barnet mødes bedst muligt

Tilsynets udviklingspunkter:

Det fælles pædagogiske grundlag

- Der kan med fordel arbejdes med evaluering af læreplanstemaerne ud fra allerede opstillet 'mål' og 'metode' ift. hvilke tegn, der synliggør virkningen

- Der kan med fordel arbejdes videre med den allerede etablerede evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer jf. Dagtilbudslovens §9 stk. 2 samt inddragelse af børneperspektivet heri

Tidlig opsporing

- Der kan med fordel arbejdes med tydelighed ift. formidling til forældrene omkring perioden for trivselsevalueringen

Sprog

- Der kan med fordel etableres yderligere tal og bogstaver i Vuggestuen med fokus på literacy og mulighed for tidlig sprogtilegnelse

---

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Institutionen fortæller følgende:

Pp har gennem møder forberedt sig ud fra 'Konceptet for pædagogisk praksis' og haft refleksioner ift. pædagogisk praksis. Pp har skrevet noter hertil. Konceptet er præsenteret for bestyrelsen.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

A og B

Der observeres at pp:

Vug

- Italesætter handlinger og benævner, fx et barn kommer ind på stuen og pp siger 'Hej, du kommer hoppende på ét ben'
- opfordrer til selvhjulpethed, fx 'Start du med at vaske hænder, så kommer jeg og hjælper dig'
- anviser med berøring og ord, fx 'Kom du med mig' og tager barnet i hånden
- afstemmer ift. praktiske opgaver og skaber ro samt forudsigelighed for børnene
- skaber genkendelighed gennem struktur fx ved overgang fra måltid til madrassen

Bh

- opfordrer til dialog og taler om perleplader, tilbyder perler og kommer med forslag til, hvad man også kan lave
- forbereder børnene, fx 'Når du har gjort det så kommer du ud'
- understøtter visuelt ved hjælp fra projektor til højtlesning - skriftsprog og billede
- forbereder fx 'Når vi er færdige her, vil jeg gerne i sætter jer til bordet' rolig overgang observeres og dreng udtaler, 'Det var godt nok dejligt'
- er begejstret med børnene, er tydelig i udtale og bruger passende kropssprog, fx ved sangen om der bor en lille nissemand
- forbereder fx 'Når jeg siger jeres navn skal I ligge nissehuen i kassen, finde jeres madpakke og sætte jer op til bordet'
- anviser og anerkender ift. barn med brug for voksne tæt på
- benævner og understøtter visuelt med hænderne, fx 'Vi skal bruge en kniv til at skære' og bruger hånden frem og tilbage

Der observeres generelt nærværende og tilgængelige voksne, der benævner børnene ved navn, italesætter, forbereder og understøtter ud fra behov

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:

- Børnenes sproglige udvikling
- Interaktioner børnene imellem?

B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

A og B

Der observeres:

Vug

- legetøj tilgængeligt
- plakater af dyr
- tumlerum
- bøger
- legetæppe
- billeder af voksne

Bh

- Sommerfugle - tal, juletræ, nisser, skriftsprog, legetøj, bøger
- Brumbasser - ringe på gulvet i farver, bøger i bh, plancher, skriveredskaber tilgængelige
- Mariehøns - legetøj i gennemsigtige kasser, bøger, plancher med sange og rim og remser

Der er flere afgrænsede læringsrum med sprogstimulerende materialer og opfordring til leg

2.3 - **Børneperspektiv**

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?

B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

A og B

Der observeres at pp:

Vug

- benævner og italesætter, fx 'Du kigger sådan, er det en du ikke har set før'
- opfordrer til dialog under måltidet omkring maden
- skifter mellem tale- og lytteposition og observerer nonverbale udtryk
- er nysgerrig med børnene og følger initiativ, fx kigger ud af vinduet og tæller biler samt benævner farver

Bh

- benævner, fx i spil, 'Hvad slår du, du fik en rød cirkel, er der flere gule'
- anerkender og opfordrer til tro på egne evner
- italesætter, opfordrer til medbestemmelse og følger initiativ 'Du har en god strategi, skal vi ikke gå med den, hvad mangler du'
- opfordrer til dialog og er tilgængelig
- begejstret med børnene, bruger fagter og kropssprog passende til aktiviteten, fx ved sang af julesange
- understøtter visuelt m. på loftet sidder nisser, risengrød - billede på væggen
- skaber sammenhæng, fx til gårdsdagens tur i kirke

Der observeres generelt voksne, der følger børnenes spor, er lyttende og justerer sig.

Understøtter visuelt og skifter mellem tale- og lytteposition

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

A og B

Der observeres at:

7/3 i vuggestuen

6/3 ved Sommerfuglene

7/2 ved Brumbasserne

6/2 ved Mariehønsene

Børnene kan bevæge sig i flere rum og vælge fællesskaber til og fra ud fra lyst og behov. Pp er jævnt fordelt

---

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børn læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - Pædagogiske Læringsmiljøer

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- ◦ Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring:

Fx ved at pp har fokus på læring gennem hele dagen ved at følge barnets spor og justere sig til det enkelte barn og børnegruppen. Minimumsnormeringen gør det muligt at skabe yderligere læring gennem hele dagen.

Læringsmiljøer organiseres ud fra nærmeste udviklingszone og med inddragelse af børneperspektivet. Pp har ligeledes fokus på at justere det enkelte læringsmiljø til barnet, fx ved et barn der er særlig optaget af leg med dukker og samtidig sprogligt udfordret, henviser pp til en dukkekrog og gentager, benævner og udvider særligt i legen med dukker. I Vuggestuen observerede pp urolige børn ved nye mennesker på stuen og etablerede derfor mulighed for, at børnene vælger et billede af et pp og trykker på en knap nedenunder - Pps navn bliver her nævnt. Dette for at skabe genkendelse og tryghed.

Der arbejdes med differentiering og visuel understøttelse/piktogrammer, fx ift. et barn, der har særligt svært ved tur ud af huset og for generelt at skabe overblik over dagen.

Fx ved at skabe et fælles tredje med fokus på relationsdannelse, fx ift. en gruppe af piger, der udviste behov for understøttelse til at finde hinanden, pp observerer virkningen ved, at pigerne efterfølgende opsøger hinanden i den

frie leg.

Der veksles mellem planlagte- og børneinitierede aktiviteter og der arbejdes med læring heri. Planlagte aktiviteter i Børnehaven kan være tur til biblioteket, projekt omkring 'Aalborg for oven', hvor emnet bliver berørt ved selv at etablere huse, broer og besøge og tage billeder af Aalborg for oven. Børnene bliver på denne måde præsenteret for emnet på forskellige flader og har mulighed for at lære i eget tempo.

Der arbejdes i Vuggestuen med at skabe genkendelighed og gentagelse i aktiviteter, fx ved tur i nærmiljøet.

Der arbejdes ligeledes med læring i daglige rutiner, fx i form af 'Hyggestund', hvor børnene samles på stuerne i Børnehaven. Pp opfordrer til selvhjulpethed, både på toilettet, i garderoben og under måltidet. Der arbejdes ligeledes med turtagning og pp opfordrer børnene til at tage hensyn og hjælpe hinanden førend en voksen spørges. Rutinerne skaber genkendelse, som bidrager til en ro i huset da børnene ved hvad pp forventer af dem og hvornår.

C

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx ved at der justeres i planlagte aktiviteter ud fra et børneperspektiv, hvor aktiviteten justeres ift. børnenes optagethed eller interesse. Der etableres legemiljøer børnene frit kan tilgå og pp er tilgængelige, nærværende og i børnehøjde. Der er fokus på den gode leg og forskelligheden heri, ift. Vuggestuen og Børnehaven. Pp veksler mellem at være støttende i rammesætningen før, under og efter, fx ved at italesætte 'Kan I huske hvor sjovt I havde det med at lege udenfor i går'.

Vurdering: Omfattende Opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx ved at læreplanstemaerne er synlige i Børnehuset og emnerne berøres kontinuerligt. Der arbejdes ud fra 'mål' og 'metode' ift. læreplanstemaerne. Forløb og aktiviteter heri er indtænkt ift. læreplanstemaerne, fx ved tema i Børnehaven omkring æblekage, hvor børnene bager kagen i Børnehaven, tegner opskriften og har en dialog omkring ingredienserne. Efterfølgende tages

---

opskriften med hjem og forældrene opfordres til at bage med børnene ud fra børnenes opskrift. Mange af læreplanstemaerne berøres, både ift. social udvikling, æstetik og fællesskab, sansemæssigt, sproget udvides, finmotorikken berøres samt science. Der skabes derfor sammenhæng mellem læreplanstemaerne.

Udgangspunktet for pl er, at der sendes nyhedsbrev til forældrene jævnligt omkring hvilke læreplanstemaer, der pt bliver arbejdet med og hvad der fremtidigt skal arbejdes med - Dette med udgangspunkt i den daglige praksis.

Børnenes stemme inddrages i evaluering af praksis, fx særligt gennem observationer i Vuggestuen og dialoger med de største Vuggestuebørn samt Børnehavebørn. Pp gør brug af talebøbler i papirformat til formålet. Pp undersøger fx hvad børnene ved inden et egentligt forløb starter og hvilken viden de har opnået når forløbet er afsluttet, dette fx ift. tema omkring efteråret, hvor børnene udviste større viden efter forløbet og pp observerede begejstrede børn. Der bruges ligeledes dokumentation i form af billeder, som børnene har mulighed for at tale ud fra, særligt i Vuggestuen for at understøtte sproget.

Brug af talebøbler hjælper pp med at få øje på, hvad pp skal have øje for, for at flytte børnene yderligere og hvad børnene særligt profiterer af - afstemt børnenes alder og kompetencer.

Der arbejdes med brug af Aula og forældreinddragelse i, hvad børnene er optaget af og hvor der gøres en særlig indsats i forhold til børnegruppen. Forældrerepræsentant samstemmer og bidrager med, at det er rart at vide hvad pp har særligt fokus på, både for at kunne gå i dialog med barnet men også for at kunne understøtte indsatsen hjemme og skabe yderligere sammenhæng.

C

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at have Teammøder i halvanden time hver femte uge, hvor ICDP, evaluering og læringsmiljøer fast berøres - Det er også her aktiviteter planlægges på de enkelte stuer.

Der arbejdes med video, stjernestunder, relationscirklen og opsamling på personalemøder, som ligeledes er hver femte uge. Der er mulighed for, at pp kan trække sig med nærmeste kollega om fredagen hvis behovet opstår.

Der arbejdes med et evalueringskema som er udarbejdet i samarbejde med udviklingskonsulent Sofie Qvortrup. Disse skemaer arkiveres og kan bruges til stort og småt, fx ift. hvordan garderobesituationen bliver en god oplevelse for store som små med styrkelse af selvhjulpenhed.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

- Institutionen ønsker fortsat at justere sig til børnegruppen samt være omstillingsparate og have de gode dialoger i- og omkring praksis

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel arbejdes videre med den allerede etablerede evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer jf. Dagtilbudslovens §9 stk. 2 samt inddragelse af børneperspektivet heri

- Der kan med fordel arbejdes med evaluering af læreplanstemaerne ud fra allerede opstillet 'mål' og 'metode' ift. hvilke tegn, der synliggør virkningen

---

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx ved at trivselsevaluere børnene og pp anser trivselsevalueringerne som en hjælpende hånd til at systematisere evalueringen af børnene.

Pp justerer sig til forældrene, fx ift. hvis en forælder særligt ønsker dialog med bestemt pp. Den daglige dialog vægtes og Forældrerepræsentanten fortæller, at der er en oplevelse af at den daglige dialog bidrager til, at tingene ikke får lov at fylde unødigt da de bliver taget undervejs. Pl underbygger ved at italesætte, at den daglige dialog med forældrene vægtes. Pp inddrager forældrene i oplevelser omkring barnet og samstemmer ift. forældrenes oplevelse.

Der gøres ligeledes brug af dialoger med børnene og observationer af børnene, særligt i Vuggestuen bruges observationer ift. børnenes trivsel. Hvis pp eller forældre oplever ændringer i adfærd eller bekymring omkring et barns trivsel, går begge parter på opdagelse i hvad der kan være på spil - Ud fra et ressourcefokuseret syn. Pl fortæller, at hvis en forælder virker utilfreds med praksis, overtager pl og tager ansvaret i relationen.

Internt i institutionen er der aftalt, at hvis pp har en undring eller bekymring omkring et barn eller en børnegruppe, har pp en uge til at handle på det.

Der samarbejdes relevant tværprofessionelt ved behov og grundet erfaring fra ressourcepladser, er der stort kendskab til arbejdsgangen heri. Forældrene er en del af samarbejdet forinden dialogmøder evt. afholdes.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel arbejdes med tydelighed ift. formidling til forældrene omkring perioden for trivselsevalueringen

Vurdering: Omfattende opfyldelse

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?

B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?

C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx ved at se på den sammensatte gruppe og justere de pædagogiske læringsmiljøer hertil. Der differentieres i de pædagogiske læringsmiljøer så de bedst muligt tilgodeser alle børns deltagelse.

Der arbejdes med et resourceorienteret syn, fx hvis et barn har behov for støtte til at indgå i fællesskabet og barnet er særlig kompetent ift. at konstruere - Sammensætter pp en gruppe med henblik på at skabe interesse hos de andre børn og give barnet mulighed for at positionere sig i fællesskabet.

Pp fremhæver og forstørre ressourcer med fokus på italesættelse af at alle er forskellige og vi kan noget hver især.

Der arbejdes med det gode børnefællesskab, fx gennem dialog omkring sociale spilleregler med de største børn samt samarbejdsøvelser i hallen hvori kroppen bliver brugt for at skabe sammenhæng mellem leg og læring med fællesskabet som ramme. Når børn leger parallelt i Vuggestuen, anses det som at være en del fællesskab, hvor fællesskabet i Børnehaven oftere består af at lege sammen i samme leg.

I Vuggestuen er der ligeledes fokus på, at skabe rum for at barnet kan lege

---

alene, da tanken er at barnet skal kunne rumme sig selv for at kunne rumme andre. Pp er opmærksomme på at sluse børn ind i legen når barnet udviser tegn på overskud og lyst til det.

Børnenes egen oplevelse af at være inkluderet kommer til udtryk fx ved hjælp af inddragelse af dialoger, observationer og relationscirklen. Relationscirklen bidrager til, hvad barnet tænker om egen plads i børnefællesskabet - På trods af forældre og pps tanker om barnets oplevelse heraf. I Vuggestuen bruges særligt observationer og pp har fokus på rummelighed og rammesættelse af aktiviteter, der skaber grobund for det gode børnefællesskab.

Der samarbejdes med forældre om barnets trivsel gennem daglig dialog og særligt i konfliktsituationer hvor pp samstemmer med forældrene. Forældrerådet har en stor deltagerkreds, da tanken er at alle forældre kan være med.

Børnegruppen består af seks ressourcepladser, og derfor består pp også af tre ekstra pp og har arbejdet med inklusion gennem en årrække. Tidligere var støttepp på ressourcepladserne, nu skal alle pp kunne det samme, hvilket er en del af DNA'en i huset. PI fortæller, at pp jævnligt skifter makkerskab for at bibeholde en dynamisk praksis.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

I dagtilbuddet sprogvurderes alle børn omkring 3,2-års alderen og senest 2 måneder efter børnehavestart og der udarbejdes handleplaner (ja/nej?).

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx ved at der sprogvurderes systematisk. Der arbejdes med brug af forholdsord og begreber, Rim og Remser, dialogisk læsning, benævnelse, italesættelse, samt dialoger med børnene, sprogstrategier, fem turtagninger og pp understøtter visuelt for at tilgodese særligt de børn, der er udfordret på sproget samt i Vuggestuen.

Der er bøger tilgængelige for børnene og så er der bøger kun de voksne må benytte. Pp opfordrer til dialog, følger barnets initiativ, fx hvis et barn har set noget på iPad, er pp nysgerrig med barnet. De finder det sammen og viser og taler om det til den resterende børnegruppe. Der er dagligt 'Hyggestund' på stuerne i Børnehaven, hvor der øves turtagning, at lytte, tale og tage hensyn og udsætte eget behov.

Forældrerepræsentanten samstemmer, at oplevelsen er, at der tales særligt med børnene og ikke kun til børnene, også med svære ord og pp tilføjer at nuancerne i sproget er vigtige at præsentere for børnene.

Ift. pps opgave som sproglig rollemodel er pp opmærksomme på måden, der tales til og med børnene på og at give børnene sproglige strategier, der giver mening samt klæde dem på til gode dialoger.

Der arbejdes med at pp justerer sig til den enkelte familie ift. sprog og kommunikation, fx ift. tosproget familier hvor pp bruger tolk efter behov.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

- Der kan med fordel etableres yderligere tal og bogstaver i Vuggestuen med fokus på literacy og mulighed for tidlig sprogtilegnelse

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før- under og efter måltider?

Besvarelse

A og B

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv

Fx ved at justere de fysiske rammer og skabe læringsmiljøer ud fra børnenes behov og den enkelte børnegruppe. Der er mulighed for at dele børnene op i mindre grupper og pp skaber rum for aktiviteter med både høj- og lav arousal. Forældrerepræsentant oplever, at pp benytter både borde til at lege på, stole og at børnenes initiativ følges. Pp fortæller, at børnenes vurdering inddrages ved at følge børnenes spor, fx hvis et barn observeres at have interesse for dinoer, går pp og barnet ud og finder dinoer til den pågældende stue. Pp fortæller at der ikke er langt fra tanke til handling og pl er villig til indkøb ift. redskaber eller legetøj, der understøtter børnenes kompetencer. Pp bruger talebølser ift. børnenes udvikling af kompetencer. Pp inddrager ligeledes børnenes vurdering af praksis gennem observationer og dialoger.

Forældrerepræsentant fortæller, at der bliver sendt billeder på Aula og børnenes vurdering og evaluering af en evt. tur eller aktivitet bliver italesat overfor forældrene - Dette bidrager til bro mellem institution og hjem.

C

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx ved at skabe tydelig overgange gennem fast struktur. Der arbejdes med differentiering, fx en stue hvor få børn laver vogn klar, en stue hvor hver især henter madpakken. Der er 'Hyggestund' på hver stue før måltidet. Der arbejdes med turtagning på badeværelset før måltidet og ved behov bruges visuelt afgrænsede ringe for at skabe kultur for kø. Pp opfordrer til selvhjulpethed før, under og efter måltidet og pp opfordrer ligeledes til

---

selvhjulpethed i garderoben efterfølgende. Der arbejdes med dialoger under måltidet for at understøtte både sproget og fællesskabet.

Særligt i Vuggestuen er læring de praktiske ting, og der arbejdes med begrebet tid - Tid til at øve sig i at tage tøj på, vaske hænder, spise og skifte ble. Der er ligeledes fokus på at vise respekt for de andre børn. I Vuggestuen er der samling efter måltidet.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Omfattende opfyldelse

---

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring trykthed i overgange:

Fx ved at der differentieres for at skabe den gode overgang ift. det enkelte barn, dette gælder både i overgang til Vuggestue, til Børnehaven og til Skolen. Forældrerepræsentanten fortæller, at differentieringen kun kan lade sig gøre, fordi der er overskud blandt pp grundet den faste struktur og den løbende evaluering, der sikrer praksis.

Der arbejdes med opstartssamtale i overgang til Vuggestuen, som familien inviteres til via velkomtbrev. Indkøringen afstemmes efter familien samt barnets behov og der justeres løbende ud fra hvad barnet udviser tegn til. Der tilbydes tremåneders samtale.

Ved overgang til Børnehaven fra Vuggestuen justerer pp ligeledes ud fra, om barnet udviser behov for at spise med Børnehaven flere gange op til starten eller om barnet har brug for den frie leg i lokalerne. Der tilbydes ligeledes

---

opstartssamtale ved overgang til Børnehaven hvor både pp fra Vuggestue og Børnehaven deltager. Der arbejdes med genkendelighed i overgangen til Børnehaven.

Der arbejdes med evaluering omkring barnets oplevelse af sammenhængende overgang gennem observationer i Vuggestuen, om barnet deltager i legen, udviser glæde og nysgerrighed. I overgangen til Børnehaven observeres der ligeledes om børnene deltager i aktiviteter og lege suppleret med dialog med barnet.

Ved overgang til Skole er der en formaliseret samarbejdsaftale med distriktskolen. Mange af børnene skal på andre skoler og pp prioriterer at benytte sig af besøgsdagen på det enkelte barns kommende skole. Børnene får taget billede ved skolen og billedet placeres ved indgangen så barnet kan vise sin kommende skole frem. Der er en oplevelse af, at skolerne er samarbejdsvillige.

Der arbejdes med håndholdt overgang ved behov.

Der arbejdes med skoleparathed ud fra et grundsyn om, at barnet skal have lov at være Børnehavebarn når det går i Børnehaven. Pp har dialoger med barnet omkring hvad skole, børnene bliver præsenteret for tal, bogstaver, mængdeforståelse og pp følger initiativ heri. Der bliver ligeledes stillet alderssvarende forventninger ift. frihed under ansvar, fx må førskolebørnene være ude alene når der forligger aftale om, at børnene henter hjælp hos en voksen efter behov. Der er særligt fokus på sociale færdigheder, fx ift. konfliktløsning og hvordan børnene kan sætte ord på oplevelser i konflikter. Der arbejdes ligeledes med inddragelse af forældrene ift. læringsmiljøet det sidste halve år i Børnehaven og forældrerepræsentant samstemmer med, at der bliver forventet mere af børnene det sidste år i Børnehaven.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

- Institutionen er i gang med at videreudvikle overgangen fra Vuggestue til Børnehaven med fokus på differentiering og hvordan barnet mødes bedst muligt

Vurdering: Omfattende opfyldelse

